

דף יט רבא בר רב אדא אומר בשם ר' יצחק שזר האוכל ביכורים חייב משעה שראו את פני הבית כמו הברייתא שר"א אומר ביכורים שמקצתם בחוץ ומקצתם בפנים מה שבחוץ הוא כחולין לגמרי ומה שבפנים הוא כהקדש לגמרי.

האוכל קדשי קדשים חוץ לקלעים לוקה, לכאורה כבר שינו במשנה הראשונה מעשר שני והקדש שלא נפדו, אמר ר' יוסי בר חניני שביסאי מדובר במעשר שני שהור אוכל וטחור חזק, וברישא מדובר במעשר שני טמא והאדם טמא והוא אוכלו בירושלים והוא חיבי משום טומאה, כמו ששנו בברייתא ש"ש למד מהפסוק **לֹא בַעֲרִית מִנּוֹחַ בֵּין שְׁנֵי טָמְאִים** והוא טחור בין שני טחור וטמא, וההארה על אכילה בטומאת העוף כתוב להדיא **וְנֶשֶׁת אֲשֶׁר תֵּבַע בּוֹ וְטֹמְאָה עַד הָעֶרֶב לֹא יֹאכַל מִן הַקֹּדְשִׁים**, ולכבי טומאת הצומח לומדים מהפסוק **תֹּחֵל לְאֹכֶל בְּשִׁעֲרֵי** ובככורו על מום שנפדה נאמר **בְּשִׁעֲרֵי תֹאכְלוּ הַטָּמֵא הַהוּא**, ושנו אצל ר' שמעאל שטמא וטחור אוכלים בקצרה אחת לך ויושישיו והתורה אמרה שאותו טמא שהתירי לך אצל טחור כאן לא תאכל ומדובר באופן שהוא בר פדיה כדברי ר"א שמעשר שני בטומא פודים גם בירושלים שכתוב **כִּי לֹא תֹחֵל שְׂאֵת** ושאת זה אכילה שכתוב **וַיֵּשֶׂא מִשְׁאֹת מֵאֵת פִּנּוּי**.

ר' חנינא ורב הושעיא ישובו על פתח ירושלים ואמרו שפשוט שאם הוא בחור ומשאו בפנים קלטוהו מחיבתו אך יש להסתפק אם הוא בפנים ומשאו בחור, וזקן אחד אמר להם בשישיבת רשב"י למדו מהפסוק **י יחזק ממך המקום** ממילואך, ורב פפא מסתפק כשהוא בפנים והוא אוחז אותו בקנה בחור, ונבשר בתירו.

דף כ אם אכלה לוקה אחת וזר שאכלה לוקה שתיים ואם אכלה בתחילה קודם הפרשה ילקה רק אחת. ומשעמך שבגלגל שהוא בירושלים הוא לוקה רק אחת אך אם היה בנבוליה הוא היה לוקה גם מצד מעשר שני מחוץ לחומה אך שעדיין לא ראה פני חומה, ויש לומר שמדובר שהכניסה והוציאה, אך קשה א"כ מה החידוש, ויש לומר שמדובר שהכניסה בטבלס ור' יוסי סובר שהמנות לא הורמו נחשבות כאילו הורמו, אך קשה ששינוי ש"ש פ"ן יהודה מאר בשם ר' יוסי ש"ס וכו' לא נחלקו בפירות שלא נגמרה מלאכתם שעברו בירושלים משעמך ש"ש שלהם נפדה ונאכל בכל מקום ונחלקו בפירות שנגמרה מלאכתם ועברו בירושלים שלב"ש חיזור המעשר שני להאכל בירושלים וכו' יפדה יאכל בכל מקום, ואם נאמר שר' יוסי סובר שהמנות לא הורמו נחשבות כאילו הורמו א"כ קלטותו מחיצות, ורבה מבאר שמחיצה לאכול בירושלים היא מדאורייתא אך קלטות שלא יפדה עוד זה רק מדרבנן והם גזרו רק כשהוא בעין ולא כשהוא בטבלס, ורבינא מבאר שמדובר שכניסו בקנה וזה נחשב ראה פני חומה, ותפס ספיקו של רב פפא.

רב הונא אומר ששיעור קרחה הוא שיראה מראשו, ור' יוחנן אמר בשם ר"א בן ר"ש ששיעורו כגריס, וישנה ברייתא אחרים אומרים ששיעורו כדי שיראה מראשו, ורב יהודה בר חביבא אמר שיש בזה ג' דעות או כגריס או כדי שיראה מראשו או שתי שערות, ויש שמוציא שתי שערות ומכניס שיעור עדשה, והסימן לכך הוא מה ששנינו בנזעים בהרת כגריס ומחיה כעדשה.

שנו כברייתא שהנוטל כמלא פי הזוג בשבת חייב ואמר רב יהודה ששיעורו הוא שתי שערות, ויש להקשות ששינוי לקרחה שמים, ויש לגרסו וכן לקרחה שמים, כשינוי שהנוטל מלא פי הזוג בשבת חייב ושיעורו שמים, ור"א ואמר אחת, ותחמיס מודים לר"א שמקלט לבנות מתוך שערות שחייב גם באחת ואסור לקחת כך גם בחול מפני שנאמר **לא ילבש גבר שמלת אשה**.

שנו בברייתא בפסוק **לא תקיפו פאת ראשכם** שפאת ראשו הכוונה לסוף ראשו וזה אדם שמשוה צדעיו לאחריו אוניו ולדעתו.

שנו תלמיד לפני רב חסדא שבין המקמי ובין הניקף לוקה, אמר לו רב חסדא וכי מי שאוכל תמרים בכברה לוקה, מי ששנה כך סובב כו' יהודה שלוקה על לאו גם בלי משה, ורובא

אומר שמדובר במקיף לעצמו וגם לרבנן לוקה, ורב אשי אומר שמדובר במסייע שחייב גם לרבנן.

שנו בברייתא על הפסוק **פאת זקנך** שהכוונה לסוף זקנו והיינו שכולת זקנו זה כולל את החמש פאות.

שנו בברייתא על הפסוק **ושרט לנפש** שלא מדובר על ביתו שנפל או ספינתו שטבעה שכתוב **לנפש**, וחייב רק על מת, ואם שרט חמש על מת אחד חייב חמש שכתוב **ושרט** לחייב על כל שריטה ושריטה, ור' יוסי אומר שאם שרט שריטה אחת על ה' מתים חייב חמש שכתוב **לנפש** לחייב על כל נפש ונפש, ויש להקשות הרי למדנו מזה למעט שרט על ביתו שנפל או ספינתו שטבעה,

דף כא יש לומר שר' יוסי סובר ששריטה וגדידה זה אחד ולומדים משם שרק על מת שכתבו בלא תתגורדו **על מת**, שמואל אמר שמשרט בכלי חייב ויש להקשות ששינוי ששריטה וגדידה זה אחד אלא ששריטה ביד וגדידה בכלי, ויש לומר ששמואל למד כר' יוסי ששריטה וגדידה זה לגמרי שני אחד.

שנה חלמיד לפני ר' יוחנן שעל מת חייב בין ביד ובין בכלי ועל ע"ז ביד חייב בכלי פטור, ויש להקשות שכתוב בפסוק להיפך **ויתגודדו כמשפטם בחרכות וברמחים**, אלא יש ללמוד שעל ע"ז ביד פטור ובכלי חייב.

בקריחה חייב על כל הראש, ורב ששת הראה בין פרקי ראשו.
ועל הזקן חייב ב' מכל צד ואחד מלמטה והראה רב ששת בין פרקי זקנו.
ר"א סובר שאם נטל בכל פרקי זקנו ביחד חייב אחד שהוא סובר שזה לא אחד.

שנו בברייתא על הפסוק שכתוב באמור **ופאת זקנם לא יגלחו** שאין לומר שחייב גם בגילוח במספרים שהרי כתוב בקדושים **לא תשיח** והיינו גילוח שיש בו השחתה ובגילוח במספרים אין השחתה, ואין לומר שבלקטו במלקט ורהיטני יהיה חייב שהרי כתוב **לא יגלחו** והיה רק בגילוח שיש בו השחתה בלכתו.

ר"א אומר שבלקטו במלקט ורהיטני חייב יש להקשות שאם הוא לומד גזירה שוה א"כ חייב רק בתער ואם הוא לא למד גזירה שוה א"כ מדוע פטור במספריים, ויש לומר שהוא למד גזירה שוה והוא סובר שמלקט ורהיטני גם עושים גילוח.

משנה מי שכתב כחובת קעקע ולא קעקע או שקעקע בלי כתב אינו חייב עד שיכתוב ויקעקע בידו ובכחול ובכל דבר שהוא רושם, ור"ש בן יהודה אומר בשם ר"ש שחייב רק בכתב את השם וכתובת **קעקע** לא **תתנו בכס אני ה'**, **גמרא** רב אחא בר רבא שאל את רב אשי אם לר"ש חייב רק אם כתב אני ה' כפשוטו, אמר לו רב אשי שבר קפארה שנה שחייב בכתב שם עבודת כוכבים שכתוב **קעקע** לא **תתנו בכס אני ה'** ולא קפארה.

רב מלכיא אומר בשם רב אדא בר אהבה שהסור לאדם לתת אפר מקלה על מכתו כי זה נראה כהכתוב עקעק, ור"נ בר איקא אמר שהשמועות של שפור שפחות וגומות אמר רב מלכיא והשמועה של בלויות אפר מקלה וגבינה אמר רב מלכיא, ורב פפא אמר שמשנה או ברייתא שזה לשון נקבה אמר רב מלכיא אך שמועה של אמוראים אמר רב מלכיא והסימן לכך הוא משנה מלכה, והנ"מ בין רב פפא לר"נ זה שפחות שזה משנה ולרב פפא רב מלכיא אמר את זה, רבי בר אביי הקפיד אפילו על מכה קטנה של הקזה ורב אשי סובר שבמקום שיש מכה המכה מביח עליה.

משנה נזיר ששתה יין כל היום חייב רק אחת אך אם התרו בו אל חשטה אל חשטה והוא שותה חייב על התראה והתראה, אם נטמא למתחבא כל היום חייב אחת ואם התרו בו אל חשטה אל חשטה והוא נטמא חייב על כל התראה והתראה, אם היה גילת כל היום אינו חייב אלא אחת ואם התרו בו אל חשטה אל חשטה והוא גילת חייב על כל התראה והתראה, אם היה לבוש כלאים כל היום חייב אחת והתרו בו אל חשטה אל חשטה והוא פשט ולבש חייב על כל התראה והתראה, **עמוד ב'** יתכן שאדם יתרוש תלם אחד ויתחייב על כך שמונה לאיין: חורש בבור וחמור, שהן מקדשים, וכלאים בכרם, והיה שביעית, ויו"ט, וכחן, ונזיר שביעית הטומאה, חנניה בן כנאי אומר שיכול להתחייב עוד אם הוא לובש כלאים אמרו לו שביעית מהמשש של חרישה אלא זה איסור לבישה אמר להם אי"כ אם טומאה אינו מהמשש של חרישה. **גמרא** רב כיבי אמר בשם ר' יוסי שלא דקא שהוא פרוט ולרובש אלא חייב גם אם הוציא את השריוול ולבש שוב ורבי אחא רב אביא אראה בעצמו הכנסה והוצאה ממש רב אשי אומר שחייב גם אם רק ששה דרי פשיטה וליבשה.

ו' ינאי אומר שנחנו בחבורה שהתחפה בכלאים לוקה אמר לו ר' יוחנן שנינו לדיקין את זה ומשנתינו שחיבי בחורש תולק, כל כלאים ולכאורה אלא שייך כללאים בחרישה ועל כרחנו מדובר שהוא מחפה ורעים והעל, אמר לו ר' ינאי אילולא שהדמית לנו את החורש לא היית מוצא תחתית את המהגליט, ור"ל אמר לו לולא שגילשק אדם גדול היה ניתן לדרוש משנתינו לא ידעת וי"ע שהמקיים לוקה, שישנה ברייתא שהמכשח והמחפה בכלאים לוקה וי"ע אומר שגם המקיים כלאים לוקה והוא למד את זה מהפסוק **שדך לא תזרע כלאים** ומקיים לומדים ממה שכתוב קודם **בהמתך לא תזרע כלאים** **שדך לא תזרע כלאים** שכתוב כלאים שדך לא.

עולא שאל את ר"נ שניתן לומר שילקה גם מצד וזרע ביו"ט, אמר לו ר"נ שהתנא שייך אמר עולא שכשהתנא מפרט מניין לא שייך לומר שהוא משייר, ורבא מבאר שיש חילוק מלאכות רק בשבת ולא ביו"ט, ואביי מקשה ששנינו שהמבשל גיד בחלב ביו"ט ואכלו לוקה חמש משום אוכל גיד ומשום מבשל ביו"ט שלא לצורך ומשום מבשל גיד בחלב ומשום אוכל בשר בחלב ומשום הבערה,

דף כב ואם נאמר שאין חילוק מלאכות ביו"ט לא נחייב על הבערה שהרי חייב כבר משום שבישל ביו"ט, ויש לומר שיש להוציא הבערה להכניס גיד הנשה של ביבילה, ויש להקשות א"כ חייא שנה על המשנה הוה שלוקה חטיים על אכילתו וג' על ביבולו ואם נאמר כדברי רבא א"כ זה שלש על אכילתו, ויש לומר שיש להוציא הבערה להכניס עצי אשירה והאזהרה מהפסוק **ולא ידבק בך מומהו מן החרס**, ורב אחא בר רבא שאל את רב אשי א"כ ילקה גם מצד **ולא תביא תועבה אל ביתך**, אלא יש להעמיד במשנה שבישל בעצי הקדש והאזהרה מהפסוק **ואשריהם תשרפו באש** **ולא תעשון כן לה'** **אולוקים**.

רב הושעיא מקשה שנחשבי במשנה גם זורע בנחל איתן שהאזהרה היא מהפסוק **אשר לא יעברו בו ולא זורע**, ורב חנניא מקשה שנחשבי כשהוא מוחק את שם ה' הליכתו והאזהרה היא מהפסוק **ואתבתם את שמם לא תעשון כן לה'** איתן **השמים**, ור' אבהו מקשה שנחשבי כשהוא קוצץ את חברתו הליכתו והאזהרה היא מהפסוק **חשבונינו בנעז הצרעת**, ואביי מקשה שנחשבי

גם כשהוא מזיח את החושן בהליכתו ומסיר ביד ארון ההאזהרה היא מהפסוקים **לא יסורו ממנו, ולא רוח החושן מעל האפר**, רב אשי מקשה שנחשבים גם החורש בעצי אשירה האזהרה היא מהפסוק **לא ידבק בך מומאם מן התרם**, וריבא מקשה שנחשבים גם הקוצץ אילות טובות האזהרה היא מהפסוק **כי ממנו תאכל ואותו לא תחתו**, ורב ועירא אמר לרב מני שנחשבים גם באופן שהוא אמר שבעה של אחרשו ביו"ט, ויש לדחות שלא חלה שבעה כי הוא כבר מושבע ועומד מחר סיני, אלא הקושיא איש שהוא שבע על לחורש ביו בחול ביו ביו"ט שמתוך שחלה שבעה על חול חלה השבעה על עז יו"ט, ויש לומר שהמשנה לא מחשיבה דבר שישנו בשאלה, אך יש להקשות שהמשנה מנחה הקדש ויש לומר שמדובר בכבור שקדושתו באה ממליה, אך קשה שהמשנה מחשיבה נזיר, ויש לומר שמדובר בנזיר שמשון שאין בו שאלה, אך יש לדחות נזירי שמשון לא נאסר להטא למיתים אלא יש לומר שהמשנה לא מנחה את השבעה הניל שהמשנה לא וכוברת שלא איסור כולל.

רב הושעיא אומר שהמרביע שור פסולי המוקדשין לוקה שנים שהתורה נתנה בו תורת שני גופים, ור' יצחק מוסיף שהמנהיג שור פסולי המוקדשין לוקה שהוא גוף אחד שנחשב כב' גופים.

משנה המלקות לדעיל הם ארבעים פחות אחד שכתבו **במספר ארבעים** והיינו מנין שהוא סמוך לארבעים, ור' יהודה סובר שלוקה ארבעים שלמות ואת היתירה הוא לוקה בין כפיו, האומד מלקות הוא במכמות שאריות להתחלק שלש ואם אמדוהו שהוא יכול לקבל ארבעים ולקה מקצת ואח"כ אמדוהו **עמוד ב** שאינו יכול לקבל ארבעים הוא פטור, אם אמדוהו לקבל י"ח ואחר שלקה אמדו שהוא יכול לקבל ארבעים פטור. **גמרא** הטעם שלוקה ל"ט שאם היה כתוב ארבעים במספר היינו אומרים שהכוונה ארבעים במנין אך ששכתוב **במספר ארבעים** הכוונה מנין שהוא סמוך לארבעים, ורובא אמר כמה טעמים הפסול לפני ס"ח וס"ח מקים לפני ת"ח שסב"ח כתוב **ארבעים** וכאן החכמים ואמרו שלוקה רק ל"ט.

ר' יצחק מבאר את טעמו של ר' יהודה מהפסוק **מה המכות האלה בין ידך ואמר אשר הכתי בית מאהבך**, ורבנן סוברים שזה נאמר על תינוקות של בית רבן.

המשנה אומרת שאם לקה ואמדוהו לקבל עוד הוא פטור ומשמע שאם לא לקה עדיין הוא יקבל ארבעים, ויש להקשות ששנינו שאם אמדוהו לקבל ארבעים ואח"כ אמדו שאינו יכול לקבל ארבעים אמדו הוא פטור ואמר ששנינו שיכול לקבל רק י"ח ואח"כ אמדו שהוא יכול לקבל מ"ח פטור, ורב ששת מבאר שהמשנה מדברת כשהאומד הנוסף היה באותו יום וא"כ התברר שהאומד הראשון הוא בטעות לכן אם לא לקה יקבל והברייתא מדברת כשאמדוהו יום אחר שאז הוא יקבל לפי האומד הראשון שהוא אומד גמור.

משנה אם עבר עביירה של שני לאוין ואמדוהו אומד אחד הוא לוקה ונפטר ואם לא אמדוהו אומד אחד ילקה ויתפאר וילקה שוב. **גמרא** יש להקשות ששנינו שלא אומדים אומד אחד לב' לאוין, ורב ששת מבאר שכשאמדוהו שיכול לקבל מלקות מ"ח שאז אין ג' מלקות ללאו השני הוא ויתפאר ואמדוהו שוב, אך אם אמדוהו למ"ב מלקות א"כ יש ג' ללאו השני וזה נחשב אומד.

משנה כיצד צורת הכהונה? כופת ב' ידי ע' העמוד משני צדדיו וחזן הכנסת תופס בבגדיו אם נקדעו ונקדעו ואם נפגמו נפגמו עד שלבו מתגלה והאבן נתונה מאחוריו וחזן הכנסת עומד עליו ורצועה של עגל בידו והיא כפולה אחד לשנים ושנים לארבע ועולות ויורדות בה שתי רצועות של חמור וידה טפח ורחבה טפח וראשה מגיע על פי כריסו ומכה אותו שליש לפניו ושתי חלקים מאחוריו ואינו מכה אותו עומד או יושב אלא מוטש שכתוב **והשופט**, והמכה מכה בידו אחת בכל כחו והקורא קורא את הפסוק **אם לא תחשור לעשות והפלה ה' את מכותן את מכות וחורו** לתחילת המקרא **ושמרתם את דברי הברית הזאת** ומסיים **והוא רחום יכפר עוון וכו'** וחורו לתחילת הפסוק ואם נתן תחת ידו פטור ואם הוסיף לו רצועה אחת ונתן ומה גילה על ידו, ואם התקלקל ברעי או במים הוא פטור ור' יהודה אומר שאיש פטור רק בהתקלקל ברעי ובאשה גם במים זה קלקול.

דף כב בהתקלקל ברעי פטור בגלל שהוא כבר נקלה.

רב ששת אמר בשם ר"א בן עזריה שהרצועה היא של עגל שסמוך לארבעים יכנו כתוב לא **תחסום ור' בריש**.

עוד אמר רב ששת בשם ר"א בן עזריה שיבמה שנפלה לפני מוכה שחין לא חוסמים אותה שכתוב **לא תחסום שור בדישו** ואח"כ נאמרה פרשת יבום.

עוד אמר רב ששת בשם ר"א בן עזריה שהמכות את המעידים כאילו עובר ע"ז שכתוב **אלוהי מסכה לא תעשה** לך וסמוך לך כתוב **את חג המצות תשמור**.

עוד אמר רב ששת בשם ר"א בן עזריה שהמספר לשון הרע והמקבל לשון הרע והמעיד עדות שקר אלוהי לנפלו לכלבים שכתוב **לכלב ושליוכין אותו** וסמוך לך כתוב **לא תשא שמע שוא** וניתן לקרוא השליוכין לא תשא.

שנינו שרצועות של חמור עוברות ברצועה של המכה כמו שדרש גלילי מעל רב חסדא שכתוב בפסוק **יד שור קנהו וחמור אבוס בעלי ישראל לא ידע**, אמר הקב"ה יבא החמור שמכיר אבוס בעלי ויפרע ממי שאינו מכיר את אבוס בעלי.

יד הרצועה טפח שהיא מגיעה לפי כריסו אמר אב"י שמשמע שעושים לכל אחד לפי גבו, ורובא הקשה א"כ יהיה לביד' רצועות רבות ורובא אומר שיש קשריה ברצועה שקשוריה או מרפים אותה לר' המוכה.

המשנה אומרת שליש לפניו ושתיים לאחריו אמר רב כהנא שלומדים זאת מהפסוק **והכהו לפניו כרי שעתה במספר** רשעה לפניו ושתיים לאחריו.

רב חסדא אומר בשם ר' יוחנן מנין שהרצועה כפולה שכתוב **והפילו**, אך קשה שלומדים מזה שמטים אותו ויש לומר שהיה ניתן לכתוב יטיהו וכתוב **והפילו** ללמד גם שמכפילים את הרצועה.

שנו בברייתא שלא מעמידים זונים אלא חסירי כח ויתירי מדע ור' יהודה אומר אפילו חסירי מדע ויתירי כח, ורובא הוכיח כדברי ר' יהודה שכתוב **לא יוסיף** שאם נאמר שהם רק יתירי מדע אין צריך להזהירם על כך, וחכמים סוברים שאם מורדים אכלו למזוזים.

שנו בברייתא שהמכה מגביה בה, ידיו ומכה ביד אחת כדי שהמכה תבא מכוחו.

שנו בברייתא שגדול שבדיינים קורא שני מונה והשלישי אומר הכהו, ואם המכה מרובה מאריך בקריאה ואם היא מועטה היא מקצר, אך קשה ששנינו שהוא חוזר לתחילת המקרא, ויש לומר מצוה לצמצם ואם לא צמצם יחסר לתחילת המקרא.

שנו בברייתא שנאמר בפסוק **מכה רבה ומנין** שגם מכה מועטת לא יכה שנאמר **לא יוסיף**, ומה שכתוב **מכה רבה** הוא ללמד על האשונות שהם מכה רבה.

שנו בברייתא שלה"מ בין האיש ובין האשה התקלקל אור' ברע, ולר' יהודה האיש ברעי ואשה אף במים ורבנן סוברים שבין איש ובין אשה בין ברעי בין במים ואמנם יש ברייתא שר' יהודה אמר שבין איש ובין אשה ברעי אמר ר"ב בר יצחק שר' יהודה אמר שאיש ואשה שוים ברעי אך אשה גם במים כשן הברייתא הנ"ל.

שמואל אומר שאם כפתוהו והוא רץ מב"ד הוא פטור ויש להקשות ששנינו שאם קלה בין בראשונה ובין בשניה פוטרים אותו ואם נפסקה הרצועה בשניה פוטרים אותו ואם נפסקה בראשונה לא פוטרים אותו, ולכאורה מדוע זה שונה מרץ, ויש לומר ששמואל פטר רק ברץ ואם לא רץ הוא לא נפטר.

שנו בברייתא שאם אמדוהו שאם ילקה הוא יתקלקל פוטרים אותו ואם אמדו שהוא יתקלקל שאתר שלקה הוא נעשה נאכין, עוד אמר ר' חנניא שאם העובר עביירה אחת נוטל עליה את נפשו ק"ו שמי שעושה מצוה אחתה שתתן לו נפשו, ור"ש אומר שניתן ללמוד את זה ממקומו שכתוב **ונכרתו הנפשות העושות** ואח"כ כתוב **אין יעשה אוהם האדם וכן בהם** א"כ כל היושב על עובר עביירה הוא מקבל שכר כעושה מצוה, ור"ש בן רבי אומר שניתן ללמוד ממה שכתוב **רק חזק לבלתי אכל הדם כי הדם הוא הנפש** ואם מי שנמנע מאכילת דם מקבל שכר אף שנפשו של אדם קצה בו מנמנע מגיל ועריות שנפש האדם מחמת אותה ק"ו שהוא יוכה לו ולדורותיו עד סוף כל הדורות, ור' חנניא בן קמיא אומר שהקב"ה רצה לזכות את ישראל ולכן הרבה להם תורה ומצוות שנאמר **ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדור. גמרא** ר' יוחנן אומר שתכמים חקקו על ר"ח בן גמליאל ורב אדא בר אהבה אומר שאצל רב הוהיחי ממה ששנינו אין בין לבית יח"כ אלא שני זדוני ביד אדם וזה דוננו ביד שמים ואם נאמר שחייבי כרת לוקים א"כ גם יוה"כ זה זדוני ביד אדם ור"ב בר יצחק דוחה שהמשנה שם היא כדעת ר' יצחק שאמר שאין מלקות בחייבי כרת שהוא אמר שאותו היה בכלל עריות והתורה הוסיפה כרת באותוהו לדנו ככרת כל בלמלות, ואם איש אומר שהמשנה שם היא גם לרבנן והחילוק בין יוה"כ לשבת שזה עיקר זדונו ביד אדם וזה עיקר זדונו ביד שמים.

רב אדא בר אבהה אמר בשם רב שהלכה כר"ח בן גמליאל ואמר רב מי עלה לשמים ואמר לו אמר לו אב"י מה שאמר יוה"כ ב' דברים ששל ב"ד שטם ויוסיף מי עלה לשמים ואמר מעלה מי אומר שיש הסכמה אלא שדורשים את הפסוקים וכן כאן דורשים את הפסוקים.

ה' דברים הם מקרא מכתוב שכתוב **קמו וקבלי היתידים** שקימו למעלה מה שקבלו למטה, ושאלית שלום בשם שניהם **והנה בעז נא מלתי לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם** ועוד כתוב בגדעון **ה' עמך גבור החיל**, וצריך פסוק נוסף שלא נאמר שבועז עשה מדעתו ולא הסכימו על ידו לכן מביאים את הפסוק של גדעון שהסכימו על כך מלמעלה, והבאת מעשר שכתוב **הניאו כל המעשר אל בית האוצר ויהי טרף בביתו ובתונו נא בזאת אמר ה' בצוקת אם לא אפתח**

לכם את ארובות השמים והירקותי לכם ברכה עד בלי די ומבאר רמי בר רב עד שיכלו שפתותיהם מלומר די.

ר"א אומר שבג' מקומות הופיע רוח הקדש: בב"ד של שם, ובב"ד של שמואל, ובב"ד של שלמה, בב"ד של שם כתוב **ויאמר יהודה ויאמר צדקה ממני** מהיכן הוא ידע שתמר הרה ממנו אולי היא התעברה מאחרים אלא שיצאה בת קול ואמרה ממני יצאו כבושים, ובב"ד של שמואל ששמואל אמר **הנני ענו כי נגד ה' וגנב משיחו את שור מי לקחתיו ויאמר לא עשקתנו ולא רוצתנו ויאמר עד ה' ועד משיחו כי לא נצאתם בידי מאומה**, ונאמר **ויאמר עד ולא כתוב** ויאמרו והיינו שיצאה בת קול ואמרה עד אני בדבר זה, בב"ד של שלמה כתוב **ועין המלך ויאמר תנו לה את הילד החי והמת לא מיתתוהו כי היא אמו** ומנין הוא ידע אולי היא הערימה עליו אלא שיצאה בת קול ואמרה היא אמו, ורבא דוחה שהיה אמר צדק כי הוא חישב את החדשים והימים ולכן לא מחזיקים שהיא הרה מאדם אחר, ומה שכתוב בשמואל **ויאמר** כי כל ישראל נכתבו בלשון יחיד כמו שכתוב **ישראל נועש בה'**, ואצל שלמה שאמר **היא אמו** הוא בגלל שהיא ריחמה והשניה לא, אלא יש לומר שר"א אמר רק מקבלה.

ר' שמלאי דרש שנאמר למשה תר"ג מצוות, שס"ה מתוכם לאוין כמנין ימות החמה ורמ"ח כנגד אבריו של אדם, ורב המנונא אמר שזה נלמד מהפסוק **תורה צוה לנו משה מורשה**, **דף קכ** תורה מוטריא תר"א ואנכי ולא יהיה לך שמענו מפי הגבורה.

דוד העמיד על י"א שיקיימו לפחות י"א שכתוב **מוזמר לדוד ה' מי יגור באהלך מי ישכון בהר קדשך הולך תמלך ופועל צדק ודובר אמת בלבב לא רגל על לשונו לא עשה לרעהו רעה וחפרה לא נשא על קרובו נבזה בעיניו נמאס אין יריא ה' כיבר נשבע להרע ולא ימס כספו לא נתן בנשך ושוחד על נקי לא לקח עושה אלה לא ימוט לעולם, הולך תמים** זה אברהם שכתוב **התהלך לפני והיה תמים, פועל צדק** כמו המעשה של אבא חלקיה, **דובר אמת בלבב** כמו המעשה של רב ספרא, **לא רגל על לשונו** זה יעקב אבינו שכתוב **אולי ימוטני אבי והייתי בעיניו כמתעצף, לא עשה לרעהו רעה** שלא ירד לאומנות חבירו, **חפרה לא נשא על קרובו** זה המקריב את קרוביו, **נבזה בעיניו נמאס** זה חזקיה המלך שגנר את עצמות אביו וכתב **ימס**, ואת **יריא ה' כיבר** זה יהושפט מלך יהודה שכשראה ת"ח הוא עמד כמסאו וסמך ונשקו וקרא לו רבי רבי מורי מורי, **נשבע להרע ולא ימיר** כדברי ר' יוחנן שאמר אהא בתענית עד שאבא לביתי **כספו לא נתן בנשך** אפילו לעניים **ושוחד על נקי לא לקח** כמו ר' ישמעאל בן ר' יוסי **לא לקח אף את המגיע לו**, ומסיים הפסוק **עושה אלה לא ימוט** שהגיע ר' יוסף לטובא זה בכה ואמר שרק מי שעושה כל אלה לא ימוט אך אם רק אחד מהם ימוט, אמר לו שלא כתוב עושה לך ר"א אלא **עושה אלה** שאם לא כן בפסוק **ולא תטמאו בכל אלה** וכי נטמא רק אם נטמא בכל הטומאות אלא הכוונה אחת מאלו.

ישעיה מיעט והעמיד על ששה, שכתוב **הולך צדקות ודובר מישרים מואס בבצע מעשקות נוער כפוי מתמוך בשוחד, אוטם אזנו משמוע דמים ועוצם עיניו מראות ברע, הולך צדקות** זה אברהם שכתוב כי **ידעתי למען אשר יצוה, ודובר מישרים** זה מי שאינו מקניט פני חבירו ברבים, **מואס בבצע מעשקות** זה ר' ישמעאל בן אלישע, **נוער כפוי מתמוך בשוחד** זה ר' ישמעאל בן ר' יוסי, **אוטם אזנו משמוע דמים** זה מי שלא שומע בזולו על חכמים ושוחק כמו המעשה של ר"א בן ר' יוסי, **עוצם עיניו מראות ברע** כדברי ר' חייא בר אבא שאינו מסתכל בנשים כשהן עומדות על הכביסה, ועליהם כתוב **הוא מרומים ישכון**.

מיכה מיעט והעמיד על שלש, שכתוב **הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' אלוהיך דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד וחסד ורצונו לכת עם אלוהיך, עשות משפט** זה דין, **אהבת חסד** זה גמ"ח **והצנע לכת** זה הוצאת המת והכנסת כלה, ויש ללמוד ק"ו שאם על דברים שדרך לעשות בפרסום יש להצניע לכת ק"ו שיש להצניע דברים שעושים בצנעה.

ישעיה חזר והעמיד על שתיים שכתוב **כה אמר ה' שמור משפט ועשר צדקה**, וימס העמיד על אחת שכתוב **כה אמר ה' לבית ישראל דרשוני וחיו**, אך ר"ב בר יצחק דוחה שניתן לפרש דרשוני בכל התורה אלא שיש לומר שחבוקה העמיד על אחת שכתוב **וצדק באמתותיו יחיה**.

ר' יוסי בר חנינא אומר שמשם רבינו גור' גזירות והנביאים בטלום, משה אמר **וישכן ישראל בטח בדד עין יעקב** ועמוס בטל ואמר **חזל נא מי יקום יעקב**, וכתוב **ניחם ה' על זאת**, משה אמר **בנובנים ההם לא תרצו** וירמיהו אמר **הלך להרצונו ישראל**, משה אמר **פוקד עוון אבות על בנים** ויוחאל ביטל ואמר **הנפש החוטאת היא תמות**, משה אמר **ואבדתם בגוים** וישעיה ביטל ואמר **והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול**.

רב אמר שהוא מפחד מהפסוק **ואבדתם בגוים** ורב פפא דחה ואמר שיתכן שזה כאבידה המתבקשת שכתוב **תענית כשה אובר**, אלא כונתו רב מהמשך הפסוק **ואכלת אתכם ארץ אויביכם**, ומר זוטרא דוחה שיתכן שזה כאכילת קישואים ודילועים שלא נאכל הכל.

ר"א ור' עזריה ר' יהושע ור' ע' הלכו בדרך ושמוע את קול המונה של רומי מרחק ק"כ מיל והתחילו לבכות אך ר"ע שחק אמרו לו מדוע אתה שוחק אמר להם מדוע אתם בוכים אמרו לו שאותם כושיים שמתחתוים לעצבים ומקטרים לע"ז והם יושבים בטח והשקט ואילו אנו בידם היום רגלי אלוהינו שרוף **עמוד ב** באש ולא נבכה אמר להם לכן אני שוחק שרע לעובר רצונו ק"ו שיעושי רצונו יקבל שכר, ופסע אחרת הם עלו לירושלם וכשהגיעו להם הצופים קרעו את בגדיהם וכשהגיעו להר הבית ראו שועל שיוצא מבית קדשי הקדשים והתחילו לבכות אך ר"ע שחק, אמרו לו מדוע אתה שוחק אמר להם מדוע אתם בוכים אמרו לו שמבוקש מזה **והיו הקורב יומת** שפועלים הולכים בו ולא נבכה אמר להם ר"ע לכן אני שוחק שיהיה במקדש ראשון לזכריה שהיה במקדש שני אלא שנבואת אוריה תלוייה בנבואת אוריה שנבואת אוריה כתוב **לכן בגללכם ציון שדה תחוש** וזכריה כתוב **עוד יושב קנים וקנות ברחובות ירושלים**, וכל עוד לא התקיימה נבואת אוריה דאגתי שלא תתקיים נבואת זכריה וכשראתי שהתקיימה נבואת אוריה יודע אני שתתקיים נבואת זכריה ואמרו לו בלשון הזה עקיבא ניהמתנו עקיבא ניהמתנו.

ת.ו.ש.ל.ב.ע

מסכת שבעות

דף ב משנה לגבי שבועה כתוב שתיים בתורה ויש לרבות עוד שתיים, וכן לגבי ידיעות הטומאה כתוב שתיים ויש לרבות עוד שתיים, וכן לגבי יציאות שבת כתוב שתיים ויש לרבות עוד שתיים, וכן במראות נגעים כתוב שתיים ויש לרבות עוד שתיים. בטומאה שיש בה ידיעה בתחילה וידיעה בסוף חייב קרבן עולה ויורד, ואם יש ידיעה בתחילה ולא בסוף שעיר הנעשה בפנים ויוה"כ תולה עד שיוודע לו ויבא עולה ויורד אין אין ידיעה בתחילה אך יש ידיעה בסוף שעיר שנעשה בחוץ ויוה"כ מכפרים, שכתוב **מלבד תטאת הכיפורים** על מה ששעיר פנימי מכפר והיינו שיש ידיעה שעיר החיצון מכפר בדבר שיש בו ידיעה, מה שאין בו ידיעה לא בתחילה ולא בסוף לו' יהודה שעירי רגלים וראשי חדשי מכפרים, ולר"ש רק שעירי רגלים מכפרים על כך לו' שעירי יו"ח והם מכפרים **עמוד ב** על טהור שאכל את הטמא, ואמר שכל השעירים כפרתם שוה על טומאת מקדש וקדשיו. ור"ש אומר ששעירי ר"ח מכפרים על טהור שאכל טמא ושל רגלים מכפרים על טהור שאכל טמא וגם על מה שאין בו ידיעה לא בתחילה ולא בסוף ושל יוה"כ מכפר על טהור שאכל טמא ודבר שאין בו ידיעה בתחילה ובסוף וגם על מה שאין ידיעה בתחילה אך יש ידיעה בסוף, ואמר לו האם יכולים להקריב את של יוה"כ כרגל או כרגל אלא של יוה"כ כרגל אלא של יוה"כ קרב כר"ח אך אין של ר"ח יקרב ביוה"כ שזה כפרה שאינה אמר להם שכולם באים על טומאת מקדש וקדשיו, על דון טומאת מקדש וקדשיו שעיר הנעשה בפנים ויוה"כ מכפרים שעיר הנעשה בפנים ויוה"כ מכפרים ועל שאר בעיות שבתורה הקלות והחמורות הדורות והשגגות ומה שנודע הספק ומה שלא נודע הספק ועשה ולא תעשה כריתות ומיתות ב"ד שעיר המשתלח מכפר בין כהנים ובין ישראלים ובין כהן מושהו, וההבדל בין ישראלים לכהנים וכהן מושהו שפרש של כה"ג מכפר על טומאת מקדש וקדשיו, ור"ש סובר שכמו שעיר שעשה שנעשה בפנים מכפר על ישראל כך דם הפר מכפר על הכהנים וכמו שזוידו שעיר המשתלח מכפר על ישראל כך וזוידו הפר מכפר על הכהנים. **גמרא** יש להקשות מדוע רבי סידר את מסכת שבעות אחרי מכות, ויש לומר ששנינו בסוף מכות שחייב על הקפת הראש שתיים אחת מכל צד.